

HALADÁS

Hirdetések díja:
4 hasábos potsor 5 kr.
Nyilttérben . . . 20 kr.
Bélyegdíj egyes hirdetésnél . . . 30 kr

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Öfizetési feltételek:
Egész évre 4 frt. — kr.
Félévre . . . 2 „ — „
Negyedévre 1 „ — „
Egyes szám 10 kr.

Szerkesztőségi iroda: Könyvnyomdában, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen: Hetente egyszer.
Kéziratok: Vissza nem adatnak.
Kiadóhivatal: VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű példák hirdetések és reklamátiók ide intézendők.

A „Magyar kisbirtokosok országos Földhitelegyesülete.”

Országszerte megindult a mozgalom, egyesek és testületek fáradságos munkájával, egy nagy nemzetgazdasági kérdés megoldásán, s ez: a föld, az ingatlan vagyon értékének emelése.

Az újabb megnyílt szabadság aera megtermé üdvös gyümölcsét a népek és nemzetek egyenjogóságában. Az embernek, a haza minden fájának meghozá áldását, hogy úgy mondjuk erkölcsi gyümölcsét. Mert a politikai a közjogi lendület erkölcsi-leg felemelte, megnemesíté az embert — úgyszólván a nemesség eltörlésével illetve a nemesi előjogok megszűnésével megnemesíté a hazának minden lakóját. Előbb tán hiányosan fejeztük ki magunkat, nem a nemességet szüntete meg az alkotmányosság, hanem a nem nemest felemelé a nemességhez s általánossá tévén azt, ép annyit tett, mintha megszüntette volna azt.

Lett tehát egy erkölcsi töke, a népek s nemzetek felvirágozásának megvettetett az alap.

De fájdalom az erkölcsi ember emelkedésével hanyathomlok esett, súlydta a talaj, a föld becsé. A termőföldek s különösen a kisebb teriméjű birtokok értéke úgyszólván lezuhant. Mindenkinek szabad lévén mindenhez fogni; megnyilván mindenki előtt a pálya, a méltóságok, a nagyság poleza feltárult kiki előtt s az eddig féken tartott vagy legalább visszatartott osztály hatalmasan megindult.

Mintha egy rugón nagy teher sulya nyugodott volna évtizedeken s most ezen visszanyomó teher lepatant volna keletkezett a nagy visszahatás és eredménye hová tovább sajnosabb.

Nem kellett már a szük mezei

gazdászati — ki a világba siet az új nemzedék, sőt a régiek is nem járja körül szántóját, hanem mintha tekintetét kívánná követni, a földön, a barázdákön át a légi utat vette s birtoka határán tulra sovárgott s állás után, politikai álláshoz fűződött.

A kisebb birtok, a szántóföld parlagon maradt vagy kevesebb gondtal kezelte s jövedelme csökkent. A jövedelem csökkenésével azonban nem tartott arányt a szükségletek beszerzése, mindenki tul kívánt nyújtakozni takaróján s végre a földre előleget vett, melyet aztán törleszteni nem tudott. Magas árfolyamu pénz jött forgalomba, a pénz értéke növekedett, mert legfeljebb a kamat beszédése s megszámlálása igényelt munkát — szórakoztatató kedves munkát, míg a föld művelése sok utánjárást kívánt. A földre busás kamatokkal nehezült a kölcsönvett töke s minthogy a dolog természeténél fogva az ősi, természeti erőket hatványozni nem lehet, a föld nem hozott annyit, mennyi az életre s a kamatra kellett.

Ekkor pedig a tulajdonos azt hitte, hogy a föld háládatlan s kevesebbre becsülte. Világos hogy reménysege, illetőleg követelése fokozódván — s mert ez ingerlékenyen édes volt — a földdel nem lehetett megelégedve s nem is méltányolta azt kellőleg. Ebből keletkezett az, hogy daczára annak, hogy a jó föld még mindig teljes erejével hozta gyümölcsét — azt megromlottnak s egy értéktelebbnek tartá.

Hozzá járulván a nagybirtokosok pazar életmódja s a nagybirtokok tulajdonosainak változása — és olyanokra is jutván kik előbb nem kezelték de okszerűen kezelni nem is siettek, nem is tanulták ki módját — a nagy birtokok is rohamosan

csökkentek — mi nem maradt a kis birtokokra nézve kevés hátránnyal.

A birtoknak, a per emineciám nevezett földnek — termő talajnak eme esökkenése a közép birtokosoknak rouslását idézte elő. Ezután neki romlott a kis birtokos is, úgy hogy már-már az egész hőzepszta anyagilag tönkre mentnek nevezhető.

Gondolkozóba estek e felett — azok kiket erre kiválasztott a gondviselés, kik a nemzetek fentartására hivatottak és a módot keresték egy nagy gazdasági s társadalmi baj orvoslására.

Külföldön nem kereshettek vezérlő elvet, nem mert ott ép fordítva áll a dolog, például nálunk a pénz drága a föld olcsó; a külföldön a pénz olcsó a talaj drága. Nálunk a földre 12% — 48%-ig járta a kölcsön, — személyes hitelre még magasabbra hágott a kamat, míg Angliában 4%-os pénz az ingatlanon nem oly kevésnek tartatik, midőn a bankok s intézeteknél annyi a pénz hogy ki sem lehet adni sörvend a tökepenzes, ha 2½ — 3%-ot hoz keszpénze.

Kellett tehát más felől keresni a megoldást s itthon találni fel a módot, az elvet. S ez meg is találtatott: az önségely elvében.

Ezen eszmén alakult a „magyar kisbirtokosok országos földhitelegyesülete,” melyek programjából alább közlünk s minthogy ez egyesület városunkba s elküldé képviselőjét ki épen itt időzik e nemes cél érvényre emelésén — ajánljuk városi képviselőtestületnek, hogy minden kitelhetőt elkövesse, hogy e nagy eszme nálunk is megfogamzék és minél előbb gyakorlati eredménye is legyen.

Ez egyesület érdekében már nagymérvű mozgalom támadt és már is oly bámulatos sikerrel, milyennel

egy vállalat sem dicsekedhetik eddig. — Városok, községek, intézetek, káptalanok, sőt maga a korona is követendő példával halad elől. Az eddigi aláírások százezreket tesznek, de az általános üdvös hatás csak akkor fog mutatkozni — ha minél többen, ha az egész ország vesz részt benne. R. J.

Városi közgyűlés.

F. hó 24-én délután 3 órakor tartatott meg az ez évi utolsó városi közgyűlés.

Három óra után felnöklő polgármester megnyitja a gyűlést, melyre mintegy 50 képviselő jelent meg.

I. Első tárgy volt a bor és husfogyasztási adó kezelése. Elnöklő előterjeszti, hogy ez a pénzügyi törvények által a városra rótt teher. Az egyezkedés a pénzügyi közeggel újra három évre megkötött, melynek eredménye az, hogy a város saját maga szedi be a díjakat s ezért 5%-ot kap az eredményből. Mts. Barts kanonok azt ajánlja, hogy a jelenlegi kezelőnél vagyis Baruch Albertnél maradjunk, — mint ki tudvalevőleg ezt pontos lelkiismeretességgel vezeti.

Elnöklő szintén e mellett van. Ekkor felkel ifj. Marginean Juon s azt indítványozza, hogy bizassék ez a polgármester kezelésére s ő megbizottja által kezelje ez ügyet.

A két indítvány szóról szóra ugyanaz, és mégis vita támad a felett hogy melyik fogadtassék el.

Végre sok beszéd után elfogadtatik, hogy Baruch Albert ur továbbra is kezelje a fogyasztást.

II. tárgy. A mult közgyűlésen megpendített toronyóra ügy folytatása. Határozatba ment, hogy Babócs helybeli óras kap egyszer mindenkorrá 40 frtot az óra helyreigazítása miatt.

TÁRCZA

Recept.

(Ajánlva egy életunt barátomnak)

Szerelmes vagy mondod
Kedves jó barátom,
Fogadd el — mint mindig —
Az én jó tanácsom:
Mert az életútnak
Bár könnyű beszélni,
Még is fél a sirtól,
Inkább szeret élni.

Szerelmes vagy tehát,
Mély seb lett szivedre . . .
Kétségbe ne essél
Van gyógyir sebedre:
Végy egy picit grammot
Szűd' gondolatjából
Meg aztán két annyit
Kurázsíd porából

S így habargasd össze
Eszed tepszijében
Melegítsed, forrald
Szerelmed tüzeben,
Titkaid fátyolán
Ügyesen majd szürd át
Töltsd be bus szivedbe
S aztán jóéjszakát . . .

Aludj rá egyet . . .
S aztán kelj fel szépen.
Ne jártasd szemedet
Minden féle „szépen”
Ismételjed többször
Az én orvosságom . . .
S ha nem használ rajta
Házasodj barátom!!!
Fülel Sz. Lajos.

Budapesti levelek.

December hó végén 1878.

Néhány napot számítottunk még és Isten hvzzádott mondunk neked 1878. Lezajlottak, elmúltak évi örömeid boldog és boldogtalan napjai, melyekhez felváltva zajos vagy zajtalan perczeket számítottunk. Haldokolsz — még néhány nap és sorsod a mult! Hiában ragaszkodsz mi hozzánk és mindazokhoz miket a világrend alkotott nekünk, hiában — contra vim mortis — enyészél, mint elődeid, a természet örök törvényei parancsolják így. Itt hagyja ránk nehezítve vállunkra nyomva egy év sulyos törvényeit, közelebb a megöbrüléshez, enyészethet. Menj — menj őszhaju agg mig fiatal valál mulattál velünk, virágokat lombokat fakasztottál és most, mi-

dőn a világ ezernemű örömeivel, élvezetei, kárhözataival jól laktál elmész, hogy évednek kinos terhei, nyomorúságai vállainkra nehezdedjenek. „sic transit gloria mundi!” Menj nem bánjuk, ha távozol is, mert új reménye kesegtet, a jövő jobb reménye sorsunk felett. De vajjon szivesen távozol mi tőlünk az örök nyugalom hazájába? ugy-e elég volt egy év szüntelen bajai a nagy gondok, melyek mindig nyomták vállaid, elég volt daczolni a folyok gyűlöleteivel és mind azokkal, kik napjaid, perczekkel folytonosan kárhözottak, — hát azok, kik napjaidban lették fel boldogságaikat és avának örök multad dicsőségben hát azok kiket majdnem menyeyei régiókba emeltél s meg sem hittek boldognak magukat.

Sándor kicsinynek tartotta
A mi a nap alatt van;
Diogenes nagyallot a
Lakását a hordóban.
1878 is bucsuzik, hogy helyet adjon egy új évnek 1879-nek. Semmi sem bizonyítja jobban a mulandóságot, mint rendszeren az új-év ama tapasztalati igazsága és azon nevezetes tan, hogy semmi sem állandó; azonban vannak beününk bizonyos okoskodások, melyek kételyeinket tekintélyes bizonyítékok által osztalják el, mint azt, hogy mégis lenni kell a mi örökös — tehát — a mulandóság. Ugy van, magam is tekintélyi forrásból meritém azt, hogy örökös a

mulandóság örökös a változatosság, állandó csak az álhatatlanság. Az év befolyása alatt napok, perczekként változnak érzelmei k. gondolataink és mint évszakok az esztendőben tűnnek el örömeink, bánataink, Azon érzelmek, melyek ama férfiu kebelét dagasztották, lángra hevítették most az ifju harezol velők közéletben van élvezi ifju hevét. A férfi már távol véli magát azon érzelmektől, melyek felkesíték. Az agg mindent elfeledett gondolati magasztosságából. képzelődéséből, kevés lelkesedéséből romok, hideg kiábrándulások maradtak hátra. Így van, így parancsolja az élet törvénye.

Mi van, mi csak félig volna miénk miket magunkéink mondhatnánk. A születés már méhében hordozza a halált létünk az enyészeté . . . s így tovább a világ alkotásaiban.

Valódi fehér karácsonunk volt ilyet vártunk ilyet adott az ég! Az örömök estéjét család körökben a karácsonfa mellett kresinyek, nagyok egyaránt boldogan töltötték el. 24-ike az az ünnepszombatja és nagy Péntek azon nevezetes napok a kegyeletnek szentelvék — így pl. karácson szombatján a kegyelet gondoskodott arról hogy a szegények, árvák, meztelenek is boldogan eltöltsék, ruhát, pénzesgélyt kapjanak — eifelédvén e napon gazdag és szegény, öreg és ifju baját, bánatát. A szerzett ép oly boldogító arra ki szerzte, mint annak kinek szerzte. A gyermekek napokkal számították, hogy hány-szor kell még aludni mig eljött a 24-iki estén a kisk Jézusa

Továbbra a felhuzásért kap évenként 60 frtot. Az óra jövő évi január 15-éig javított állapotban lesz — és ezentul pontos lesz az időjárás Felhívárta.

III. tárgy. Fejér adókézbesítő kéri 12 frt. havi díjának felemelését. Tekintve, hogy bizony sokat lótfut s sok ruhát fogyaszt napdija az adó-behajtási alaplól járólagn havi 20 frtra emeltetett

IV. Br. Pap Aurél hagyatéki ügyében a városi tiszti ügyész rokonsági köteleknél fogva mint hagyományos előfordulván — a helyi árvaszéknek egy helyettes tiszti ügyészre van elkerülhetlen szüksége. Felkiáltással helyettesnek Dr. Mohai Sándor hozatik javaslatba. Rajner József megjegyvezvén, hogy jó lenne a helyettesekről eleve gondoskodni, s hogy az árvaszék soha se legyen ügyész nélkül ajánlja, hogy kettő Mohay és Koseriu neveztessek ki. Határozatba ment, hogy Dr. Mohai és Koseriu helyettes tiszti ügyésze a városnak.

V. tárgy. Novák Ferencz erdős-mérnök, lemond kettős hivatalának elsődjéről s kíván mint városi mérnök megmaradni 240 frttal. Az erdőszi teendőt feleslegesnek decláralja. Többen szóltak a tárgyhoz, de minthogy egy személyben egyesített hivatali állomásra lett a választáskor megválasztva — a közgyűlés az erdőszi hivatalról 60 frtot elengedés mellett lemondást el nem fogadta s lemondónak kérvényét visszaadtni rendelte.

VI. tárgy. A képviselő testület kiigazítására egy bizottság küldetett ki, melynek elnöke. Bíró Béla ur, tagjai Dr. Náthán és Straubert urak. Bíró ur szabadkozott a megtiszteltetéstől, de a jelen közgyűlésnek csep hajlama sem volt lemondások elfogadására.

VII. A város mint jogi testü let adóban tartozik 4000 egy néhány frttal. Az adófelügyelő kimondta a tanácsra a felelősséget. Persze ezt végtelen könnyű kimondani annál is inkább mert valamivel könnyebb ezt leírni — mint 4000 frtot előteremteni. Baj ugyan, hogy eddig nem fizettetett semmi. Határozatba ment hogy a város vegye fel a helyi takarékpénztárnál levő 1009 frt. kész-

pénz tőkét s a javadalmak bérbeadásából befolyó összegből szintén 1000 forintot fordítson e célra.

VIII. A tanács. faszükségletére nézve határozatott, hogy 54 öl fa hordassék be 1/3 hordási díj mellett.

IX. A városi javadalmak bérbeadása az 1879—1881-iki időre. A f. hó 20-iki árverésen következők vették azt ki:

Az A tarifát, piaci vámot Baruch Salamon 4300 frton, előbb 3000 frtért volt kiadva.

A B tarifát szintén nevezett vette ki 3252 frtért (előbb 1512 frta birta.)

Az idegen bor s mustot Glück Rudolf kapta 706 frtért (előbbi 1180 frtért birta)

A sert Baruch Lázár kapta 150 frtért.

Az éjji világitási alapot Körner Mór kapta 825 frtért.

A világitást szintén említett kapta 13 frt. 90 kr. tehát a városra nézve lámpánként 98 krral olcsóbban.

A szemét elhordást Timisán kapta 81 frt 70 kr-ért vagyis 38 frt 22 krral előnyösebben a városra nézve mint előbb volt.

A folyó évi bérbeadás eredménye a lefolyt érletli időkkel összehasonlítva a város előnyére 1367 frt. 62 krral több eredménnyel vezetett a multi bérbeadásnál. Rajner tanácsos mint előadó javasolja az árverésnek en bloc elfogadását Csiki Antal s társai tizen külön indítványt terjesztenek be a világitási alap és városi világitás házi kezelése iránt. Élénk eszme esere fejlődik ki, melyben részt vett Dr. Mohai a házi kezelés mellett, Moldován újabb összeget ajánl, Marginean a házi kezelés mellett, Grün Samu s mások ez ellen nyilatkoztak míg végre szavazás alá kerülvén a dolog, szavazás és ellenpróba után az árverések egészbeni jóváhagyása határozatott.

X. A város néppességeinek összeírására illetve egy rendőri codex alapvetésére Király polgártárs megbízott a rendőrsztály által, most kérijutalmát. Határozatba ment, hogy keresse díját a megrendelőnél. (Pedig a codex égetően szükséges.)

XI. Soket Károly volt városi

(Kriszt Kindli). Minden kis fü kardot kintott oldalára, mint egy kis király oly hőiesen sétált szobájában, míg a kis lányka babát nyugtatoztott, a harmadik egy madarat, hát azok a többi vajjal, mezzel kent pompás dolgok, sütemények aranyos dió, alma, cukkerlik s mennyi minden, a viasz gyertyák tarkaságától megvilágitva. Oh mily szív dobogva vártak. Megjegyzem, hogy (D. P.-nál) még ma is őriztetik azon kis lovacska, mely egykor nekem és jelenleg gyógyszerésztvéremnek krisztkindli képen szolgál. E nap az, melyen meg halálos ellenségünknek is megtudunk becsátani mert e napon a harag, gyűlölet megszügyenli magát, félre vonulnak, hogy a szeretet ünnepe ne háborgassák. Nem soká itt van 1879. — itt van az új-év, siet mindenki, „boldog új-évet kívánni.“ Előre tudom alig hogy felemelem fejemet a vánszóról — nyit be a levélhordó újságaimmal „Haladás“sal — és boldog új-évet kíván, — utána a pénzes levélhordó, házmesterné, a vízfordó, lámpa gyújtogató, szinlap osztogató, megint levélhordó újsághordó, a szemetes-camber, hivatal-szolga, kémény-seprő és a fővárosi újság kihordó ezek mind-mind a hogy ki-léptél küszöbödön utadat állják. Már most tessék főzetni s egyél januárban azt a mit ezek elvittek, ha tudsz. De miért is 31 nap. úgy van, óda adjuk csupa szerénységéből, szégyenletünkben is azon sok „jó kívánatokért“ fillé-reinket, mert az ember akaratlanul is jövőre gondol és annyi köszöntések után azt kérdezzük magunktól, vajjon az új-év hoz-e nekünk egyetértést, békét, hoz-e szép bányt vagy fiatal menyecskét, avas-irozást a hivatalban, fizetés felemelést

ad-e a népnek kitarást, szebb jövőndőt az új év hajnalán. Oh ilyenkor mindenre rá gondol az ember mindig jobbat remélve. A pénzárzást folytonosan kezünkben tartjuk várya a szerencse kívánatokat, mert ilyenkor is a „pech“-je van az embernek, hogy mindenki kerüli csak a szerencse kívánatokat nem.

A lefolyt napokban iszonyu havazásaink voltak maradványait alig képes elsöpörni a takarító társaság. A kerepesi uton meternel magassággan állott a hó minék közeztében a lövönatu va-pályák közlekedése teljesen megszant. Vonatok sem érkeztek így a lapokhoz is rendszerlenül jutottunk. A jeg sport kedvelőit a természet részesítette a legkellemesebb karácsonyi ajándékokban. Az ünnepek alatt hemzseget a hó befagyott tükren a nép kik között legtöbb volt a nő. Képviselve volt ott a születési pénz és szellemi arisztokratia es valamennyien legjobb kedvel lejtettek végig a katonai zenekar pompás hangjai mellett a sima jégtükron. A hó partján pedig bámulatos türelemmel didergott a nézők nagy csoportja estig gyöngyörködött az izletes teli toillette-ekbe burkolt keresolyázó nők kecses mozdulataiban es jóízűen nevetett a gyakori carombole-ok rozen következményein A karácsonyi ünnekek egy általában a legszebb téli nap kedveskedett miért is az utezőkon folyton nagy volt az élénkség.

Uj évez lapok szerencsére az idén nem születnek de kaptuk mutatvány számát a „Pesti Hirlap“ „Magyar Lapok“, „Irodalmi Lapok“ és felhívását az újévben megjelenendő conservatív irányu „Magyarország“nak, melyel Alványi Kornél fog szerkeszteni.

alorvos kér végkielégítést. Kevés szó után megszavaztatott részére a jövő évi költségvetés rovására 240 frt. kegydíj (végkielégítés.) Ezután elnököl boldog ünnepeket kívánván a gyűlést feloszlatta.

Külömbfélék.

— **Novák Bogdán** a magyar kis föld birtokosok egyesülete képviselője városunkba érkezett s itt működik a jó cél ügyében.

— **Nyomozó levél egy főpap ellen.** A berlini hivatalos lapban nyomozó levél jelent meg: Ledochovszky geseni rom. kath. érsek ellen, ki 1878 októberhó 18-án 2 évi börtönre s hasonlólag egy más törvény sértés ügyben 2 havi börtönre volt elítélve, de a börtön elől menekülve — ismeretlen helyre el-tűnt.

— **Erőszakos keresztelés,** mint P. T.-nak írják Raguzában a Bulgáriából menekült zsidók közül egy Israel Abráham nevű egyén beteg lett s így a városi kórházba került, hol f. hó 7-én meg is halt. Hitsorsai eljöttek, hogy eltemessék — de az nem történhetett meg mert a kórházban működő irgalmas nének állítása szerint a megholt kevéssel halála előtt a katolikus vallásra megkereszteltetett s pedig önkívületi állapotában. A zsidó hitközség most panaszt emel e miatt.

Elvesztette a papusát. Tegnap déltájban a kétsas-utca egyik ketemes házán egy kéményseprő a kémény tisztításával volt elfoglalva, midőn egyszerre a háztető legmagasabb pontján megesuszott, s a három emeletnyi magas ságból alázubant. — Remülten futott oda néhány személy, ki tanuja volt a borzasztó látványnak, de a kéményseprő egy hórakásra esett. — Csaknem abban a pillanatban föl is kelt s a körülte állók résztvévő és bámuló nyilatkozataira jókedvűen ezt felelte: „Haj! ez a sefthez tartozik! De vissza kell térnem a háztetőre mert úgy tetszik; az eleseszámolásomkor ott maradt a papusom!“ s úgy is tett; fölment a veszedelmes tetőre s meg is találta a papusát. Ez sem vihette haza boldogított karácsonyi ajándékot — ha ugyan van kinek.

— **Pénzért horkol.** Egy bécsi hordárhoz e napokban oda megy egy ur az

utczán, s kérdezi tőle: tud-e horkolni?

„Iát hogy ne!“ mondja a hordár. „No ma éjjel helyettem kell magának horkolni“ szolt az ur, „s 5 forintot kap azért.“ A hordár kapott az alkalmon. S mi volt a dologban? Az illető ur az este barátjával akart mulatni, és hogy neje, ki a szomszéd szobában aludt azt higye, hogy otthon van, a hordárnak az ur ágyában kellett aludni és korkolni mint a hogy az asszony ahoz volt szokva A férj tehát jó éjt mondett ne-jének, azután kiment és felöltözött, míg a hordár sötétben levetkőzött s az ur ágyában feküdt. Ott aztán oly hatalmasan horkolt, hogy az asszony egy izben kijött: „Kérlek Károly ne horkolj oly irtozatosan“ A hordár érthetetlenül mormogott valamit és megfordult, mire az asszony egyet sóhajta . . . távozott Négy óraker hazajött a férj és ágyat cserélt a hordárral, előbb azonban kifizette az öt forintját.

— **A Maros vize,** óriási mérvben árad. Az alantabb tekvő völgyek és lapályokat már elöntötte a víz es igen féltő, ha az idő hirtelen meg nem keményedik, hogy a partmenti helyéseket is nagy katasztrófa éri, mert a hegyeken még két lábnyi hó fekszik, daczára a két-három napi gyors olvadásnak.

— **Debreczen.** városa hazafias érzelmű képviselő testülete f. hó 21-én tartott közgyűlésén hozott határozatánál fogva ötvenezer forinttal lépett a kisbirtokosok országos földhitelegyesülete a lapitói sorába.

— **Választás.** Vajda-Hunyadon — mint lapunk előre jósolta — élénk részvét mellett folyt le a Benedikty Albert halálával megüresedett képviselőségre a f. hó 23-dikára kitűzött választás. Szavazattöbbséggel a szabadelvűpárti Pogány Károly választatott meg Makray Aladár ellenzéki ellenében. Szathmáry György, kit a szabadelvű párt szintén felléptetett volt, a választás előtt visszalépett.

— **Agyonlőtt tanuló** Würzburgból írják a (Erf. Z.)-nak e hó 17-ről: A város főúteáján ma egy katonáőr agyonlőtt egy diákot. Az eset így történt: Sieken Károly orvostanhallgató, e hó 15-ről 16-ára való éjjel mint esend-háborító elfogatott s az őrnek a főőr-helyre kellett volna őt kísérnie. Az utca-k népek voltak, a fogolyt utközben az ismerősök tréfásan megszólították, hogy hová megy. A főuton, a (Harmonia) épület előtt épen 12 óraker a még mindig ittás tanuló megkísérelte a szökeket, mire az őrség vezetője, egy porosz altiszt (Siléziából) a szökni akarót egészen közelel hátbalította. — A golyó a gerinc-sontba furódott, úgy hogy a szerencsétlen szörnyet halt. — Az őrszárat elfutott a mint esckfuthatott, a mi elég jellemző; roppant néptömeg gyűlt a holttest körül. — E borzasztó tett bire, mint villám terjedt el a városban; még ez éjjel összegyűltek tanácskozásra a diák-testületek seniorjai. A (Westphalia) testület nagygyűlést hívott össze. Nagy a megbotránkozás a városban és a tanulók közt. A diákok elűpedelik igazoló jegyeiket. (Mit ér nekünk az akadémiai törvény, ha mint veszett ebeket az utcán agyonlőhetnek? — A katonatisztek nem mernek megjelenni azokon a helyeken, hol a diákok megfordulnak.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban a rejtélyes gyilkosságról hozott hírből „emléki“ helyett „körmei“ olvasandó.

— **Tessék megház sodni.** Egy nagyváradi háziur egyik lakója, házassaladó fiatal ember, azon feltétellel vette ki a lakást, hogy ha december hónapig megházasedik, kötelezi magát a lakást, továbbra is megtartani. A fiatal lakó járt ugyan háztüz nézni, de biz asszony nélkül maradt decemberben is. Most azt után hivatalos foglalkozása más felő szolította s így felmondott a házi urnak, esakhogy ez mit sem akart tudni róla.

— (De uram hiszen én nem házasodtam meg), kísérte meg a lakó. (Ej lári fári, hát házasodjék meg), argumentál mennyi dörögve a háziúr. A fiatal ember végre is kénytelen maga helyett egy más lakót szerezni, de a háziúr ezzel sem elélszik meg, s a következő rövid, de vélt levelet intézte hozzá: (Uram! Ön kötelezte magát nekem, hogy 1878. december hóig megházasodik, minthogy azonban ebbeli kötelezettségének eleget nem tett, be fogom önt perelni.) S úgy tőn, a miként ira.

— **Pályázatok.** Postamesteri állomás Magyarfalva 3 hét. — II. oszt. pénzügyi fogalmazók a n.-szabeni és gy.-fehérvári kir. illetékkiszabási hivatalnál 2 hét. — III. oszt. számtiszt a szolnoki kir. illetékkiszabási hivatalnál jan. 6. — V. oszt. adótiszt a szegedi pénzügyigazgatóságnál 8 hét.

— **Kinevezések.** A poszonyi pénzügyigazgatóság Kerling József III. oszt. adótisztját, a poszonyi adóhivatalhoz II. oszt. adótisztját nevezte ki. A földművelés-, ipár- és kereskedelemügyi miniszter által, állandó gazdasági tudósítói tiszttel megbízottak: Kisküküllőmegye területére: az erszébetvárosi járásban Gál József, a radnóti járásban Gyárfás Lajos, a szászvárosi járásban b. Szentkereszti György, a dícső-szent-márton-járársban Gerendy István. A pénzügyminiszter Sir Vencel vám- és adóügyi szemlést II. oszt. pénzügyi biztossá ideiglenes minőségben nevezte ki, Herbst Vilibáld varanói kir. jbirósági irnokot, saját kérelmére, a füleki jbirósághoz, helyezte át.

— **Egy bosnyák paraszt óhajta.** Midőn ő Felsege a budai palotában a bosnyák küldöttség minden egyes tagjához néhány kegyes szót intézett, Bosniák Josó katolikus parasztot a pár nép óhajta felelőre kérdezte: mire az egészen lakonikusa válaszolta: Felseg már annyira jutottunk, hogy tehetetlenek vagyunk és semmivel se bírnak; elvárjuk azonban Felseged bölcsességét és kegyességét, hogy nemsokára tehetünk valamit és lesz is valamink.

— **Lefoglalt élelapp.** Berlinben vasárnapi hétfőre való éjjel a „Wiener Café” és a „Hotel Kaiserhof”-ban egy rendőrbiztos jelent meg a bécsi „Kikeriki” élelapp legújabb számát lefoglalja. A rendőr maga végezte a kutatást, de a mellékletnél egyebet nem talált s így nem foglalhatott; a főlapot eltüntették. A lefoglalást azért rendelték el, mert a császár a lapban egyik kezét kardjára bocsátva, másik kezét felkötve tartva nézte, hogy mint kergetik a sendőrök a szocialdemokratákat. A kép alá ez volt írva: „Melyik kezével fogja most megáldani anépet?”

Tekintetes Szerkesztőség!

Sziveskedjék becses lapjában alábbi soroknak helyt adni.

A folyó év november 17-én itt helyt megtartott Táncmulatságnak tiszta jövedelme a zár számadások szerint tessen 84 frtot, melynek fele része 42 frt. beküldött Nemesalsótehermegye főispán urhoz további rendelkezés végett, másik fele rész 42 frt befog küldetni a román színház alap egyletnek.

Ez alkalommal felülfizetéseket tettek:

Ö excentiája a rom. kath. püspök Dr. Fogarasi Mihály 3 frt. Laborda Kálmán 2 frt. Rajnay Ignátz 3 frt. Jakab Albert 3 frt. Morenó 3 frt. Filip György Barts Ferencz 1 frt. Sándor Miklos 8 frt. Velicán eszredes 1 frt. Roth Keresztély Kohn Iliés 1 frt. Elekes Gábor 2 frt. Kotsis Mihály 1 frt. Ziner főhadnagy 1 frt. Reis 3 frt. Bránu Petru 1 Nagy István 1 frt. Orbán Lajos 1 frt. Eisenstein 1 frt. Dr. Papp János 1 frt. Mihó 4 frt. Julia Todora 1 frt. Papp György 1 frt. Czirlea Mihály 1 frt.

A miért a mélyen tisztelt adakozóknak ezennel hírlapilag köszönet nyilvánítatik

Gy.-Fehérvárt, 1878. december hó 21-én. A rendezőség

Csemegetár.

(Föltálatja Vargaputaki)

II.

A magyar szent korona 9 márkát és hat latot nyom. Van benne 50 zafir, 50 rubin, 338 valódi gyöngy és rajta 9 aranylánc. — Szt. István palástja pedig zöld atlasz aranyhímzésű ruha; terjedelme 14 láb, sulya 8 1/2 font.

Vörösmarty „szózatja” kilencz nyelvre van lefordítva, u. m. német, francia, angol, olasz, szlovén, tót, román, szerb, és vengyelvekre.

V. Károly azt mondá egykor: „Én istenemmel spanyolul, szeretőmmel olaszul, barátaimmal francziául, lóvaimmel angolul és kutyáimmal németül szeretek beszélni.”

Mi az ember? A régi egyiptombeliek szerint: beszélő-, Ciceró szerint. okos-, Plató szerint tollatlan kétlábú állat. Pindár az árnyálma, Homér hulló falevélnék mondja. Darwin majomnak, Mozes Isten képmásának nevezi. Válasszatok!

A legelső gőzhajót, mely a Duna hajóit szelése, gróf Eszterházy László rozsnói készítetté az 1819-ik évben. Azonban e hajó még ugyanazon évben elsüllyedt.

„Toast” angol szó (annyit tesz: piritott.) Szokás volt az angoloknál a pohár köszöntő borába egy darabka piritott kenyert tenni, mely pohárból aztán — ha a dictio el lett mondva — a társaság minden tagja ivott s végül a megmaradt bort a piritott kenyér darabkával együtt a pohár köszöntő használta el. E szokás ma kihalt ugyan, de a „toast” mennyire fenntartja magát, azt mindnyájan próbáltuk. A „toast” szót „toszt”-nak ejtik ki.

XI. Lajos (Walois) francia király volt az első Europa fejedelmei közt, ki először postákat állított fel.

A kártyajátékot VII. Károly (Walois) alatt, az ő szorokoztatására találták fel.

A zsebórát Helle Péter 1500-ban találta fel Nürbergben.

Párisban az első császárság egyik öreg katonája halt meg 1871-ben, kinek életében nagy szerepet játszott a „16-os” szám, s azért „tizenhatos apónak” is nevezték. — Ugyanis 1796-ban született mart. 16-án; 16 éves korában lett katona; csapatjában 16-iknak volt jegyezve; 16 évig szolgált; 16 esatában harcolt összesen 16 sebet kapott; haza térve egy 16 éves leányt vett nőül; vele 16 ezer frankot kapott; 16 évig éltek együtt; s 1871 október 16-án temtetett el.

A kártya az ördög bibliája.

3642 nyelven beszél és 980 féle vallást követ az emberiség. Melyik most a valódi?

Az egész földön 1230 millió ember lakik.

Melyik ezredhez tartozik? — kérdé a pap a huszárt. „A 18-ikhoz hát az ur — kérdi a huszár minő hadsereghez tartozik?”

— Én az Isten hadseregéhez tartozom, felel a pap.

— Tyű, oda nem kívánnék tartozni, mond a huszár — mert nagyon magas hadiszállása van annak a regementnek!

Felelős szerk. Várföldi Tihamér. Kiadótulajdonos Volz Bálint

Lapunk mai számához a Franklin társulat díszes árjegyzéke mellékeltetett.

Végeladás

az üzlet beszüntetése végett.

T. cz.

Alólirt bátorodik a n. é. közönség tudomására juttatni, miszerint a mostoha időviszonyok által indittatva eddigelő fönnálló, a legjobb hírnévnek örvendő

Fűszer-, bőr- és rövid-áru-üzletét

(Dédk-utca)

véglegesen beszüntetett.

A midőn a végeladás gyors keresztülvitelét ohajtván — elhátároztam a: árokat a beszerzési áron tetemesen alul is tuladni, van szerencsém a vásárolni ohajtó közönség figyelmét jutányos és előnyös bevásárlásra felhívni.

Tisztelettel

Csiki József

Fűszer-, bőr- és rövid-áru-üzletét
Dédk-utca Gy.-Fehérvárt.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém közhírré tenni azoknak az intelligens urnőknek kik varni tudnak kézzel vagy géppel 12 évesen fejül, már egész Erdély országba ösmert sikeres női öltöny szabászat tanításom, mely még semmiféle szabászat tanító által oly alaposág nem bizonyított be, és ki nállam szabni és összeállítani 14 nap naponta két óra alatt meg tanulni nem bir az másnál évekig ne próbálj a me ok nélkül a költsége.

Felhívásokat elfogadok postán egyszerű levélbe 5 tanulandónak visszavonhatlan neveik aláírásával akár mely város vagy községbe személyenként fizetendő 8 frt. tandij mellett szolgálatra kész vagyok

Czimzésem

Csákyai Fülöp Sándor-nak

Magyar-Igen.

Einladung zum Abonnement

auf

„Neueste Moden“

Billigste Mode-Zeitung der Gegenwart.

Alle 4 Wochen 1 Heft reich ausgestattet mit Schnittmustern. Jährlich über 1000 Abbildungen und über 200 Schnittmuster in natürlicher Grösse

Abonnementspreis bei freier Postzusendung halbjährlich nur 90 kr. ganzjährlich bei Vorauszahlung nur ö. W. fl. 1 50 Die Neuesten Moden erscheinen alle vier Wochen.

Jedes Heft besteht aus einem Hauptblatt, sowie einem Bogen Schnittmuster.

Feine Illustrationen (Modebilder) wechseln mit präcis gehaltenen Beschreibungen in jedem Hefte ab.

Um allen Ansprüchen gerecht zu werden, veröffentlichen die Neuesten Moden in Abbildung und Schnitt während eines Jahres:

Für Damen: Gesellschafts-, Salon-, Ball-, Besuchs- und Promenaden-Toiletten; Haus-, Bade-, Reise- und Trauer-Anzüge; Staub-, Reise- und Regen-Mäntel, Paletots, Mantillen, Mantelets, Röcke Jacken, Schlafrocke, Küchenuzüge, Schürzen u. s. w.

Für Kinder: Kleider, Paletots, Röcke, Blousen, Mantelets, Jacken, Schürzen, Taufanzüge, Turneranzüge für Knaben und Mädchen u. s. w.

Gelder werden pr. Postanweisung erbeten.

Expedition der „NEUESTEN MODEN“

WIEN, VI., Gumpendorferstrasse Nr. 65.

H I R D E T É S E K.

Specialitások.

ENDERS J. N. központi üzleti irodájából Neutitscheinban.

A megrendeléseknek azonnal elég tételik. — A pénzek bérmentesen kéretnek.

LIQUEUR HYGIÉNIQUE. Palackja 1 frt 20 kr.

Ezen izletes, egészséges asztali liqueur Dite de Raspail-tól a legkellemetesebb ízű, elősegíti emésztést s mint szükséges szer, egyetlen étkezéstől sem hiányozhatnak. Ha időnkint egy-két kanállal veszünk belőle, nagyon jól fogjuk magunkat érezni.

Dr. John William eredeti FOG- és SZÁJBALZSAMA. Egy palack ára használati utasítással együtt 80 kr.

Ezen szer gyógyhatásu, rothatásmentes aromikus és erősítő gyógyszerkezelekből készítették, a foghusra nézve életető és erősítő hatása van és annak természetes pirosságot kölcsönöz, tisztítja a fogakat s azoknak elefáncsont fehérségét, helyreállítja, megakadályozza a fogak melazulását és kihullását, elejét veszi az odvasodásnak s egyszersmind legjobb óvszer minden fog- és szájbetegségek ellen.

Valodi indiai HAJNŐVELŐ OLAJ. (L'huile d'Indes véritable) Egy palack ára francia és németnyelvű használati utasítással együtt 70 kr.

Ezen világhírű haj-olaj nemesak a gyöngye hajuknak ajánlható, hanem mindenkinek, kik hajukat valamely betegség folytán elvesztették! használata után szép tömött haj nő.

Dr. H. R. Vogel FORRADÁST GYÓGYÍTÓ OLAJA. Palackja 1 frt.

Ezen olajból egy-két üveg elégséges, hogy a bőrsérüléseket teljesen meggyógyítsa. Ajánlható orvosoknak épenugy mint laikusoknak.

Legjobb, legkitünőbb és méregmentes POLOSKA-IRTÓ TINKTURA. Egy palack ára használati utasítással 60 kr.

SZÉPSÉG! IFJUSÁG!

Felülmulhatlan és nélkülözhetlen szapannak bizonyult be, és általános elismertett hölgyek és urak által a kitünő párizsi Dr. Lejosse-féle

Savon Ravissante.

ez a legjobb és leghirnevesebb mosdó szappan a világon; a ki egyszer megkíséretté, az soha többé nem használ más szappant

Egy darab ára 50 kr.

FELÜLMULHATLAN

BŐRSZÉPÍTŐ-SZERNEK

lett a hölgyvilág által általánosan elismerve, a hivatalosan megvizsgált, kitünő, ártalmatlan, valódi

RAVIS SANTE

Dr. Lejossetől Párisban.

Ezen világhírű őrítiszítő szer valamennyi szépítő-szer között leghitelesebb és leghatásosabbnak bizonyul szeplők, napégés, rezesség, sárgafoltok, pürsencsek, kiütések, himlőhelyek, sümör stb. biztos eltávolítására.

A RAVISSANTE az arcszínnek feltünően szép, alavány rózsaszínű, bársonyszerű fiatal üdéséget ad, a bőrt és kezeket gyöngéddé teszi, a lég behatásától megóvjá s gyöngéd bőrt szerez a egkésőbb öregség.

Budapesten kapható valódi minőségben TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerész urnál király-utca 7. sz

Kotozsvárt VALENTINI ADOLF ur gyógyszerterában.

Tordán TRAJANOVITS EDE ur gyógyszerterában.

Nagy eredeti üvegtok ára 2 frt. 50 kr. Kis eredeti üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Központi szétküldési raktár:

SCHWARZ HENRIK

Budapest Museum körut 41 sz. a.

Volcz K.

könyv- és papirkereskedésében Tordán kaphatók:

Vonalzott és tiszta könyvek; Hivatalok egyletek, magányzók, ügyvédek, kereskedők, jegyzők és mindennemű iparral foglalkozók részére, vászonba vagy papirba kötve dus választékban. — Másoló könyvek: Kereskedők irodák sat. részére. Másoló gépek az ehez szükséges viasszos lap, itató papir és a legkitünőbb másolóminta.

Irodai, fogalmi, csomagolás és szines papir dus választékban, könyvkötő cikkek.

Előfizethetni, — illetőleg előjegyeztetni — lehet minden általános kedvelt művekre

Különösen mindenféle nyomdai munkálatok úgy Tordán mint Gyula-Fehérvártt megrendelhetők és gyorsan és olcsón előállítatnak.

Ugyan itt (Gyula-Fehérvártt) kapható: Magyar Lexikon 1-ső kötettől kezdve; Gróf Monte Christo; A világ ura; A magyar nemzet története; továbbá Petőfi és Jókai munkái, valamint különféle jutalomképek.

Ujabb és régibb regények havi díj mellett kikölcsönöztetnek.

Megjelen:

N A S É R E D È N E K

DIE GESCHICHTE EINER FENSTERSCHEIBE

és az „Über Land und Meer“ czimű folyóirattól elfogadott.

Ára: 20 kr.